

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

22 Haziran – 5 Temmuz 2023

Reeskontta faiz yükseltildi

Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tebliğiyle reeskont işlemlerinde iskonto faiz oranı yıllık yüzde 15,75'e çıkarıldı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranları ve avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranlarıyla ilgili değişikliğe gitti.

Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğe göre, vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık yüzde 15,75 olarak belirlendi. Avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık yüzde 16,75 olarak tespit edildi.

Daha önce reeskont işlemlerinde uygulanan iskonto oranı yüzde 9,75, avans işlemlerinde uygulanan oran ise yüzde 10,75 seviyesindeydi.

Reeskont, iskonto edilmiş, yani bir bedel karşılığı el değiştirmiş (iskonto) olan kıymetlerin, bir bedel karşılığında yeniden el değiştirmesi (reeskont) anlamına geliyor.

Merkez Bankası, bankacılık kesiminin geçici likidite ihtiyaçlarının karşılanması için, bankalar tarafından verilecek ticari senet ve vesikaları reeskonta kabul edebiliyor. Türkiye'de reeskont işlemindeki tüm koşullar ve kurallar, Merkez Bankası tarafından belirleniyor.

Bu işlemler için Merkez Bankası tarafından uygulanan faize "reeskont faiz oranı" adı veriliyor. Merkez Bankası reeskonta kabul edebileceği senetler karşılığında avans da verebiliyor.²

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranının Tespiti, Resmi Gazete, Sayı: 32231. (24 Haziran 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230624-5.pdf>

TCMB'den kredi kartı faizlerinde referans oran düzenlemesi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ticari müşterilerden alınacak ücretler ve kredi kartı faiz oranları tebliğinde değişikliğe gitti. Resmi Gazete'de yer alan karara göre daha önce TCMB sitesinde yüzde 0,81 olarak açıklanan Temmuz referans faiz oranı yüzde 1,36 olarak uygulanacak.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ticari müşterilere uygulanan ücretler ve kredi kartlarında azami akdi ve gecikme faizlerinde dikkate alınan referans oranla ilgili değişikliğe gitti. İlgili değişiklikle Resmi Gazete'de yayımlanan iki ayrı tebliğle yürürlüğe girdi.

Daha önce her ayın sondan beşinci iş gününde ilan edilen referans oran bundan böyle bugünden sonra Para Politikası Kurulu toplantısı yapılması durumunda toplantının yapıldığı tarihte en güncel veriler dikkate alınarak hesaplanacak.

Düzenlemeyle TCMB, bazı kredi faizlerinin üst sınırını belirleyen referans oranının Temmuz ayında yüzde 0,81 yerine yüzde 1,36 olarak uygulanmasına karar verdi.³

TCMB'den bankacılığa yönelik ilk sadeleştirme adımı

Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğle menkul kıymet tesisiyle ilgili bankaların bilançolarındaki TL ağırlığı yükümlülüğü yüzde 60'tan yüzde 57'ye indirildi. Düzenlemeyle yükümlülüğünü yerine getiremeyen bankalara yönelik menkul kıymet tesisi oranı yüzde 10'dan yüzde 5'e indirildi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Hafize Gaye Erkan'ın geçtiğimiz cuma günü bankacılarla toplanmasının ardından düzenleme çerçevesindeki ilk gevşeme, menkul kıymet tesisi kapsamındaki bilançolardaki TL ağırlığıyla ilgili olarak geldi. Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğle menkul kıymet tesisi oranı kapsamında bilançolarda öngörülen TL ağırlığı yüzde 60'dan yüzde 57'ye çekildi.

Yüksek menkul kıymet tutma yükümlülükleri nedeniyle son yaşanan kur yükselişi, birçok bankanın bilançosunda TL'nin ağırlığını yüzde 60'ın altına indirmişti. Bununla birlikte yüzde 10 olan menkul kıymet tesis oranı da yüzde 5'e indirildi.⁴

³Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğ, Resmi Gazete, Sayı:32230, (23 Haziran 2023)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230623-11.htm>

⁴Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Menkul Kıymet Tesisi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete, Sayı: 32232. (25 Haziran 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230625-4.htm>

E-fatura uygulamasında kapsam genişliyor

Gelir İdaresi Başkanlığının, kağıt ortamında düzenlenen fatura, defter ve irsaliye gibi çok sayıda evrakın elektronik olarak düzenlenmesi için başlattığı dijital dönüşüm sürecinin kapsamına, 1 Temmuz'dan itibaren yeni mükellefler dahil edilecek.

Son düzenleme ile yeni mükellef gruplarının da e-faturaya geçmesi sağlanacak. Buna göre, brüt satış hasılatı 2022 yılı için 3 milyon lira ve üzeri olan mükellefler, 1 Temmuz'dan itibaren sektör ayrımı olmadan e-faturaya geçmek zorunda olacak.

Gerek kendi siteleri gerekse de internet satış platformları üzerinden veya her türlü elektronik ortamda mal veya hizmet satışı gerçekleştiren mükelleflerden, 2022 yılı için 500 bin lira ve üzeri brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) olanlar da bu zorunluluğa dahil edilecek.

Gayrimenkul veya motorlu taşıt, inşa, imal, alım, satım veya kiralama işlemlerini yapanlar ile bu işlemlere aracılık faaliyetinde bulunan mükelleflerden, 2022 yılı için 500 bin lira ve üzeri brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) olanların da 1 Temmuz'dan sonra e-faturaya veya e-arşiv faturaya geçmesi gerekecek.³

TCMB'den ödeme ve elektronik para kuruluşları yönetmeliğinde değişiklik

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı İle Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik ve ilgili tebliğde değişikliğe gitti.

TCMB tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'e göre, 1 Aralık 2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmeliğin geçici birinci maddesinin birinci, beşinci, dokuzuncu, on birinci, on yedinci ve on sekizinci fıkralarında yer alan "30 Haziran 2023 tarihine kadar" ibareleri "30 Eylül 2023 tarihine kadar" şeklinde değiştirildi.

Değişiklik tebliğine göre 1 Aralık 2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin tebliğin geçici birinci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "30 Haziran 2023 tarihine kadar" ibareleri "30 Eylül 2023 tarihine kadar" olarak değiştirildi.⁴

³Gelir İdaresi Başkanlığı, "E-Fatura, e-Arşiv Fatura Uygulamalarına Dâhil Olması Gereken Mükellefler Hakkında Duyuru". (26 Haziran 2023). https://ebelge.gib.gov.tr/dosyalar/e-Fatura_e-Arsiv_Fatura_Uygulamalarına_Dahil_Olmasi_Gereken_Mukellefler_Hakkinda_Duyuru.pdf

⁴Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32234. (27 Haziran 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230627-3.htm>

KKM'de stopaj desteğinin uzatılması kararı Resmi Gazete'de

KKM hesaplarında yüzde 0 stopaj uygulamasının yıl sonuna kadar uzatılması kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Kur Korumalı Mevduat hesaplarında yüzde 0 stopaj uygulamasının yıl sonuna kadar uzatılması kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Uygulama bu ay sonunda sona eriyordu. Öte yandan diğer mevduat hesaplarında vadelere göre değışen stopaj oranları da sabitlendi.

Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre Döviz tevdiat hesaplarına yürütölen faizler ve katılım bankalarının döviz katılma hesaplarına ödenen kâr payları için vadelerine göre yüzde 20 ve yüzde 18 olarak uygulanan tevkifat oranları vadesiz, ihbarlı, özel cari hesaplar ve vadeli hesaplarda yüzde 25 olarak belirlendi.⁵

Doğalgazda Temmuz tarifesinde değışikliğe gidilmedi

Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ (BOTAŞ), temmuz itibarıyla elektrik üretim amaçlı gazın satış fiyatında, sanayi kuruluşlarında ve mesken abonelerinin tarifesinde değışiklik yapılmadığını bildirdi.

BOTAŞ'ın internet sitesinde temmuz ayına ilişkin tarife açıklandı. Doğalgazda temmuzda geçerli olacak mesken ve sanayi aboneleri ile elektrik üretime yönelik tarifeler sabit kaldı. Buna göre, BOTAŞ'ın konut tüketicileri için dağıtım şirketlerine hazırda uygulayacağı satış fiyatı 1000 metreküp doğal gaz için 4 bin 80 lira olarak açıklandı.

Sanayi abonelerinin tarifesi, kademe 1 için 1000 metreküp doğal gazda 7 bin 124 lira, kademe 2 için ise 9 bin 478 lira olarak belirlendi. Elektrik üretim amaçlı tarifede ise 1000 metreküp doğal gazın fiyatı 10 bin lira olarak duyuruldu. Doğalgazda fiyat tarifeleri aylık hesaplanıyor.

Kurumun internet sitesinde yer alan duyuruda, "Household Energy Price Index (HEPI) fiyatları esas alındığında halen konutlarda, Ukrayna'dan sonra Avrupa ölkeleri arasında en düşük doğalgaz fiyatı ölkemizde uygulanmaktadır" ifadesi kullanıldı.⁶

⁵193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci Maddesinde Yer Alan Tevkifat Oranları Hakkında Karar, Resmi Gazete, Sayı: 32235, (28 Haziran 2023)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230628-1.pdf>

⁶BOTAŞ, 2023 Yılı Temmuz Ayı Doğal Gaz Toptan Satış Fiyat Tarifesi, (30 Haziran 2023).

<https://www.botas.gov.tr/Sayfa/2023-yili-temmuz-ayi-dogal-gaz-toptan-satis-fiyat-tarifesi/720>

Türkiye, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanlığını 6 aylığına devraldı

Türkiye, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) Dönem Başkanlığını bugün itibarıyla 6 aylığına devraldı.

Dışişleri Bakanlığı, Türkiye'nin KEİ Dönem Başkanlığını devralmasına ilişkin yazılı açıklama yaptı. Türkiye'nin KEİ'nin Dönem Başkanlığını 6 aylığına devraldığı belirtilen açıklamada, 1992'de İstanbul'da Türkiye'nin güçlü girişimleriyle kurulan ve Daimi Uluslararası Sekreteryası da İstanbul'da bulunan KEİ'nin, geniş Karadeniz havzasındaki 13 üye ülke için en kapsamlı bölgesel işbirliği platformu olduğu vurgulandı.

Açıklamada, "KEİ'nin, Karadeniz bölgesinde barış, istikrar ve refahı sağlamak ile dostane ve iyi komşuluk ilişkilerini teşvik etmekten oluşan kuruluş hedefleri bugün bölgemizdeki sınamalar karşısında her zamankinden daha büyük önem taşımaktadır. KEİ Dönem Başkanlığında ülkemizin önceliği, KEİ'nin kurucu ilke ve hedefleri çerçevesindeki işbirliğine tekrar ivme kazandırılması için üye ülkelerle birlikte gerekli adımların atılması olacaktır" ifadelerine yer verildi.⁷

Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye 1 milyar dolarlık finansman

Dünya Bankası, Türkiye'ye 1 milyar dolar tutarında bir finansmanı onayladı. Onaylanan finansmanın 6 Şubat depremlerinde bölgede yaşanan tahribatı gidermek ve yeniden yapılaşmayı sağlamak için kullanılacağı belirtildi.

Dünya Bankası'ndan yapılan açıklamada, "Proje, mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin üzerindeki likidite baskılarını hafifletmeyi, faaliyetlerini yeniden başlatmalarına ve işçileri yeniden işe alarak veya depremden etkilenen bölgeyi terk eden işçilerin yerine yenilerini işe alarak istihdamlarını kademeli olarak deprem öncesi seviyelere çıkarmalarına yardımcı olmayı hedeflemektedir" ifadeleri kullanıldı. Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez, "Söz konusu işletmeler Türk ekonomisine üretim, ihracat ve istihdam bakımından önemli katkılar sağlamaktadır. Depremin sonuçlarının üstesinden gelebilmeleri için dayanıklılıklarının desteklenmesi, tedarik zincirleri ve istihdamın desteklenmesi yoluyla daha geniş anlamda ekonomi üzerinde olumlu yayılma etkileri yaratacaktır" dedi.⁸

⁷Dışişleri Bakanlığı, Ülkemizin Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) Dönem Başkanlığını Devralması Hk.(1 Temmuz 2023).

[https://www.mfa.gov.tr/no_-161_-ulkemizin-karadeniz-ekonomik-isbirligi-teskilati-\(kei\)-donem-baskanligini-devralmasi-hk.tr.mfa](https://www.mfa.gov.tr/no_-161_-ulkemizin-karadeniz-ekonomik-isbirligi-teskilati-(kei)-donem-baskanligini-devralmasi-hk.tr.mfa)

⁸DünyaBankası, (27 Haziran 2023).

<https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2023/06/27/world-bank-approves-1-billion-for-turkiye-to-help-restore-rural-homes-and-essential-public-services-to-people-in-earthqu>

Taşınmaz satışları noterlerde yapılabilecek

Tapu dairelerinin yanında kamu hizmeti ifa eden noterliklerde de taşınmaz satış sözleşmesi yapılabilecek.

Noterliklerde yapılacak taşınmaz satış işlemleri halen Tapu Müdürlükleri tarafından izlenen süreçte olduğu gibi işleyecek olup taşınmazını satmak isteyen ilgilinin Türkiye Noterler Birliğinin E-Başvuru/Randevu sistemi üzerinden başvurusunu yapması, talep edilen bilgileri sisteme eklemesi ve sistem üzerinden işlemi yapmak istediği Noterliği seçmesi üzerine, ilgili noter tarafından başvuru sahibinin taşınmaz üzerinde hak sahibi olduğunun tespiti yapıldıktan sonra başvuru kabul edilerek işlem başlatılacak.

Başvurunun kabulünden sonra noter tarafından taşınmazla ilgili tapu kayıtları incelenerek taşınmaz üzerindeki şerh/beyan gibi kısıtlamalar dikkate alınarak satış yapmaya engel bir sınırlama olup olmadığı kontrol edilecek ve taşınmazın satışına engel bir durum bulunmadığı tespit edildiğinde, gerekli tapu harcı ve tapu döner sermaye hizmet bedelinin ödenmesi hususunda ilgililerin cep telefonlarına mesaj (sms) gönderilerek; gerekli harç ve masrafların yatırılması sağlanacak.

Tapu harcı ve masrafları ilgililer tarafından yatırıldıktan sonra taraflar, düzenlenen taşınmaz satış sözleşmesini imzalamak üzere noterliğe davet edilecek.

Sözleşme bizzat Noter huzurunda alıcı ve satıcı tarafından imzalandıktan sonra, sisteme kaydedilerek Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemine elektronik ortamda gönderilerek taşınmazın sistem üzerinden tapu kütüğüne tescili sağlanacak.

Taşınmazın devri gerçekleşikten sonra ise düzenlenecek tapu belgesi ve diğer belgeler noter tarafından ilgisine verilerek işlem tamamlanmış olacak.

Yargının iş yükü azalacak

Uygulamanın başlamasıyla birlikte; güven kurumu olan noterliklerin sisteme dâhil edilmesi ve süreçlerin tamamının bizzat noter tarafından yürütülecek olması sebebiyle ihtilafların önüne geçilerek yargıya intikal eden dava sayısının ve yargının iş yükünün azaltılmasına katkı sağlanmış olacak.

Yine, taşınmaz satış sözleşmelerinin ülkemizin her noktasında bulunan noterliklerde de yapılacak olması özellikle büyükşehirlerdeki Tapu Sicil Müdürlüklerinin iş yoğunluğunun azalmasına yardımcı olacağı gibi vatandaşlarımızın da kamu hizmetinden daha etkin faydalanmasında yeni bir alternatif oluşturacak.⁹

⁹Türkiye Noterler Birliği, Noterler Tarafından Düzenlenen Taşınmaz Satış Sözleşmelerine İlişkin Kamuoyu Duyurusu. (3 Temmuz 2023). <https://portal.tnb.org.tr/Sayfalar/HaberDetay.aspx?rid=764&tnb=HaberlerListesi>
Noterler Tarafından Düzenlenen Taşınmaz Satış Sözleşmelerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32070 (11 Ocak 2023).
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/01/20230111-12.htm>